

T.C. ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ

İÇ KONTROL NEDİR?

İÇ KONTROL NEDİR?

İç kontrol, kurumun belirlenmiş hedeflerine ulaşmada ve misyonunu gerçekleştirmede;

- * Faaliyetlerin etkin ve verimli olması
- * Mali raporların güvenilirliği
- * Yürürlükteki mevzuata uyum
- * Varlıkların korunması

amaçları için makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış bir süreçtir.

İç kontrol, varmak istediğimiz hedefe en az sapma ile ulaşmamızla ve bu amaçla yapılan faaliyetlerde ne kadar "kontrol sahibi" olduğumuzla ilgilidir.

İÇ KONTROLLE İLGİLİ YANILGILAR NELERDİR?

Yanılğı: İç kontrolün geliştirilmesi ve izlenmesinden iç ve dış denetim sorumludur.

Doğrusu: İç kontrol yönetim ve çalışanlar tarafından sahiplenilmesi ve geliştirilmesi gereken bir süreçtir.

Yanılğı: İç kontrol ön mali kontrolden oluşur ve evrakların kontrolünden ibarettir.

Doğrusu: İç kontrol hedeflerimize ulaşmak için yaptığımız faaliyetlerde ne kadar "kontrol" sahibi olduğumuzla ilgilidir. İdarenin yürüttüğü faaliyet ve süreçleri de içerecek şekilde, idarenin bütününe kapsayan bir sistemdir.

Yanılğı: İç kontrol bir kere kurulan ve uygulanan bir sistemdir.

Doğrusu: İç kontrol dinamik bir süreçtir. Sürekli gözden geçirilmesi ve gerektiğinde geliştirilmesi gerekir.

Yanılğı: İç kontrol, kurumun ana faaliyetlerinin yerine getirilmesinde zaman kaybına neden olur.

Doğrusu: İç kontrol iş süreçlerinin içine yerleştirildiğinde ana faaliyetlerin daha etkin gerçekleştirilmesine yardımcı olur.

Yanılğı: Kamu kurumlarının yapısı iç kontrolün uygulanmasının önünde bir engeldir.

Doğrusu: Bilgi, ilgi ve "sahiplik" eksikliği iç kontrolün uygulanmasının ve geliştirilmesinin önünde bir engeldir. Üst yönetimin sahiplenmesi özellikle önem taşımaktadır.

İÇ KONTROL DÜZENLEMELERİ

5018 sayılı Kanununun Beşinci Kısımında

"İç Kontrol Sistemi" düzenlenmiş, anılan Kanuna dayanılarak çıkarılan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole ilişkin Usul ve Esaslar' da kamu idarelerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen "İç Kontrol Standartları" na uymak ve gereğini yerine getirmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca merkezi uyumlaştırma fonksiyonu kapsamında;

Kamuda uygulanması gereken iç kontrol standartlarını belirlemek üzere Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği,

Kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla yapılması gereken çalışmaları belirlemek üzere Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi yayımlanmıştır.

Bu kapsamda üniversitemiz Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

İÇ KONTROL STANDARTLARI NELERDİR?

Kamu İç Kontrol Standartları 5 ana bileşenden oluşur:

- 1- Kontrol Ortamı
- 2- Risk Değerlendirmesi
- 3- Kontrol Faaliyetleri
- 4- Bilgi ve İletişim
- 5- İzleme

Bu bileşenlerin tümü için 18 standart, bu standartları sağlamak üzere 79 genel şart belirlenmiş bulunmaktadır.

1. Kontrol Ortamı Standartları: Kontrol ortamı, iç kontrolün diğer unsurlarına temel teşkil eden genel bir çerçeve olup, kişisel ve mesleki dürüstlük, yönetim ve personelin etik değerleri, iç kontrole yönelik destekleyici tutum, mesleki yeterlilik, organizasyonel yapı, insan kaynakları politikaları ve uygulamaları ile yönetim felsefesi ve iş yapma tarzına ilişkin hususları kapsar.

2. Risk Değerlendirme Standartları: Risk değerlendirme, idarenin hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi sürecidir.

3. Kontrol Faaliyetleri Standartları: Kontrol faaliyetleri, idarenin hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlamak ve belirlenen riskleri yönetmek amacıyla oluşturulan politika ve prosedürlerdir.

4. Bilgi ve İletişim Standartları: Bilgi ve iletişim, gerekli bilginin ihtiyaç duyan kişi, personel ve yöneticiye belirli bir formatta ve ilgililerin iç kontrol ve diğer sorumluluklarını yerine getirmelerine imkan verecek bir zaman dilimi içinde iletilmesini sağlayacak bilgi, iletişim ve kayıt sistemini kapsar.

5. İzleme Standartları: İzleme, iç kontrol sisteminin kalitesini değerlendirmek üzere yürütülen tüm izleme faaliyetlerini kapsar.

NEDEN İÇ KONTROL?

İç kontrol uygulamak;

- Faaliyetlerde etkinlik ve verimliliğin artmasını sağlar.
- Güvenilir bilginin zamanında elde edilmesine ve iletilmesine yardımcı olur.
- Varlıkların korunması konusunda güvence verir.
- Etkin kaynak yönetiminin sağlanması ve hedeflere ulaşılmasını sağlamak üzere iç düzenleme ve uygulamaların sürekli gözden geçirilmesini sağlar.
- Küçük hataların büyük problemlere dönüşmeden önce fark edilmesini sağlar.
- Olmasını istediğimiz şeylerin olmasını; olmasını istemediklerimizin olmamasını sağlar.
- İşlerin, doğru bilgiye dayalı olarak en etkin biçimde gerçekleştirilmesinde yardımcıdır.
- Hesap verme mekanizmasını güçlendirir. Sonuçlar konusunda kanıtlara dayalı gerekçe sunma imkanı sağlar.

İÇ KONTROLÜ KİMLER UYGULAR?

HERKES

İç kontrol, en üst kademedeki yöneticiden en alt seviyedeki çalışana kadar Üniversitemizdeki tüm personelin sorumluluğundadır.

İÇ KONTROLDE ROL VE SORUMLULUKLAR NELERDİR?

Üst Yönetici (Rektör); İç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesi ile yazılı prosedür ve talimatların oluşturulmasından sorumludur. Bu sorumluluğunu birim yöneticileri ve tüm çalışanlara liderlik ederek, idarenin iç kontrol sisteminin işleyişini gözeterek ve geliştirilmesi yönünde gerekli önlemleri alarak yerine getirir. İç Kontrol Güvence Beyanını imzalar.

Harcama Yetkilileri; yeterli ve etkili bir iç kontrol sisteminin oluşturulması için gerekli önlemlerin alınmasından ve iç kontrolün işleyişinden sorumludurlar. Birimlerine ilişkin İç Kontrol Güvence Beyanını imzalarlar.

Personel; yaptığı işle ilgili iç kontrol gerekliliklerinin yerine getirilmesinden sorumludur. Herkes yaptığı işin sonucunda yönetimin karar vermesine yardımcı olan bilgileri üretir ve yaptığı işle ilgili problemlerin çözümünü diğerlerinden iyi bilir. Bu bilgiler yöneticiye zamanında iletmeli ve birimde iç kontrolün güçlendirilmesi için kullanılmalıdır.

İç Denetim; iç kontrol uygulamalarının etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla yönelik güvence ve danışmanlık faaliyetini gerçekleştirir.

İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Eylem Planındaki eylemlerin gerçekleşme durumları düzenli olarak takip edilmelidir. İç Kontrol sistemi yılda en az bir kere değerlendirilmelidir.

Bu Broşür Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı uyarınca iç kontrol farkındalığını arttırmak amacıyla, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır.